

Nopeat ja nokkelat

Kuinka tukea nopeasti eteneviä ja edistyneitä opiskelijoita ryhmässä?

**Ruusa Pyykkönen &
Niina Rönty**

**Luetaan
yhdessä**
-verkosto

Koulutuksen sisältö

Kielitietoisuus toimintatapana

Tekstitaitojen vahvistaminen

Ideoita (kielenkäyttötilanteet, sanasto, käyttökielioppi)

Oppimateriaaleja

**Luetaan
yhdessä**
-verkosto

Eri tasoisia oppijoita samassa ryhmässä

- **Aloittakaa yhdessä:** esittelyt, kuulumiset, päivän aiheen esitteleminen, virittäytyminen --> saatte jo tietoa osallistujien kielitaidosta
- **Esitelkää, mitä tullaan tekemään:** "Tänään aiheena on opiskelu."
- **Valmistelkaa eri tasoisia tehtäviä:** keskustelut, tekstit, videot, pelit... **(tuokiosuunnitelmat!) --> näkökulman valinta** (sanasto, kokemukset, kielioppi...)
- **jakautukaa pienryhmiin** kielitaidon mukaan: monipuolista ja rentoa harjoittelua
- Kokoontukaa kaikki lopussa yhteen ja **lopettakaa yhteisesti**

**Mistä tunnistaa nopeasti
etenevän opiskelijan?**

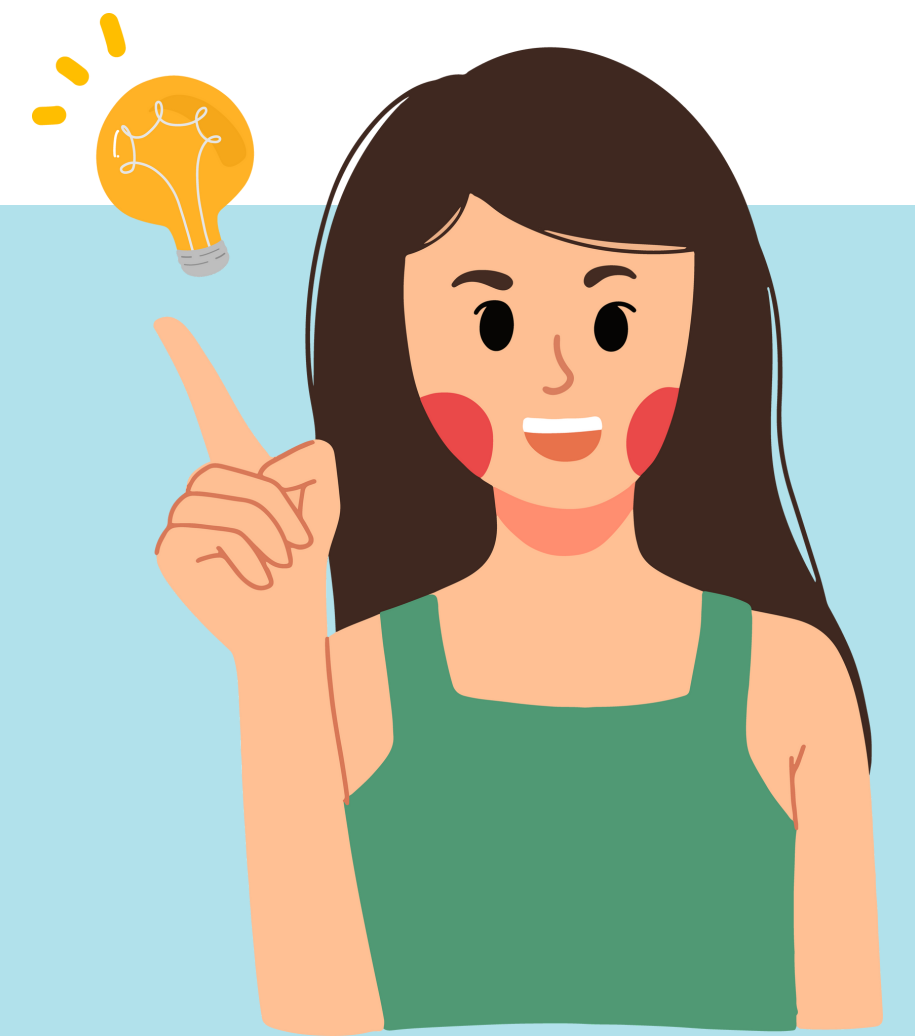

**“Opettaja opettaja, miksi tämä
ei ole auto - audon?”**

**“Kielioppi on tärkeintä ja minä haluan
vastauksen jokaiseen kysymykseen!”**

**“Käänsin kotona Punaisen viivan - muutamaa
sanaa en löytänyt! Mikä on russakka?”**

Mitä nopeiden ja nokkelien kanssa tehdään?

Hyödynnetään oppijoiden itsensä toivomia tekstejä ja käsitellään niitä kielitietoisesti. **Opetellaan ymmärtämistä.**

Harjoitellaan kielenkäyttötilanteita monipuolisesti. **Puhutaan paljon!**

Laajennetaan sanavarastoa keskustelemalla ja lukemalla.

Fokusoidaan käytännölliseen kielioppiin tilanteita ja tekstejä hyödyntäen.

Mitä kielitietoisuus tarkoittaa?

Kielitietoisuus on

- ymmärrystä yhteisön kielellisestä monimuotoisuudesta > hyödyntäminen > arvostaminen.
- ymmärrystä monikielisyydestä ja kielen oppimisesta.
- toimintatapa, joka mahdollistaa sisällön ja kielen opetuksen yhtä aikaa.
- toimintatapa, joka mahdollistaa yhteisöissä toimimisen ja kielen oppimisen yhtä aikaa.

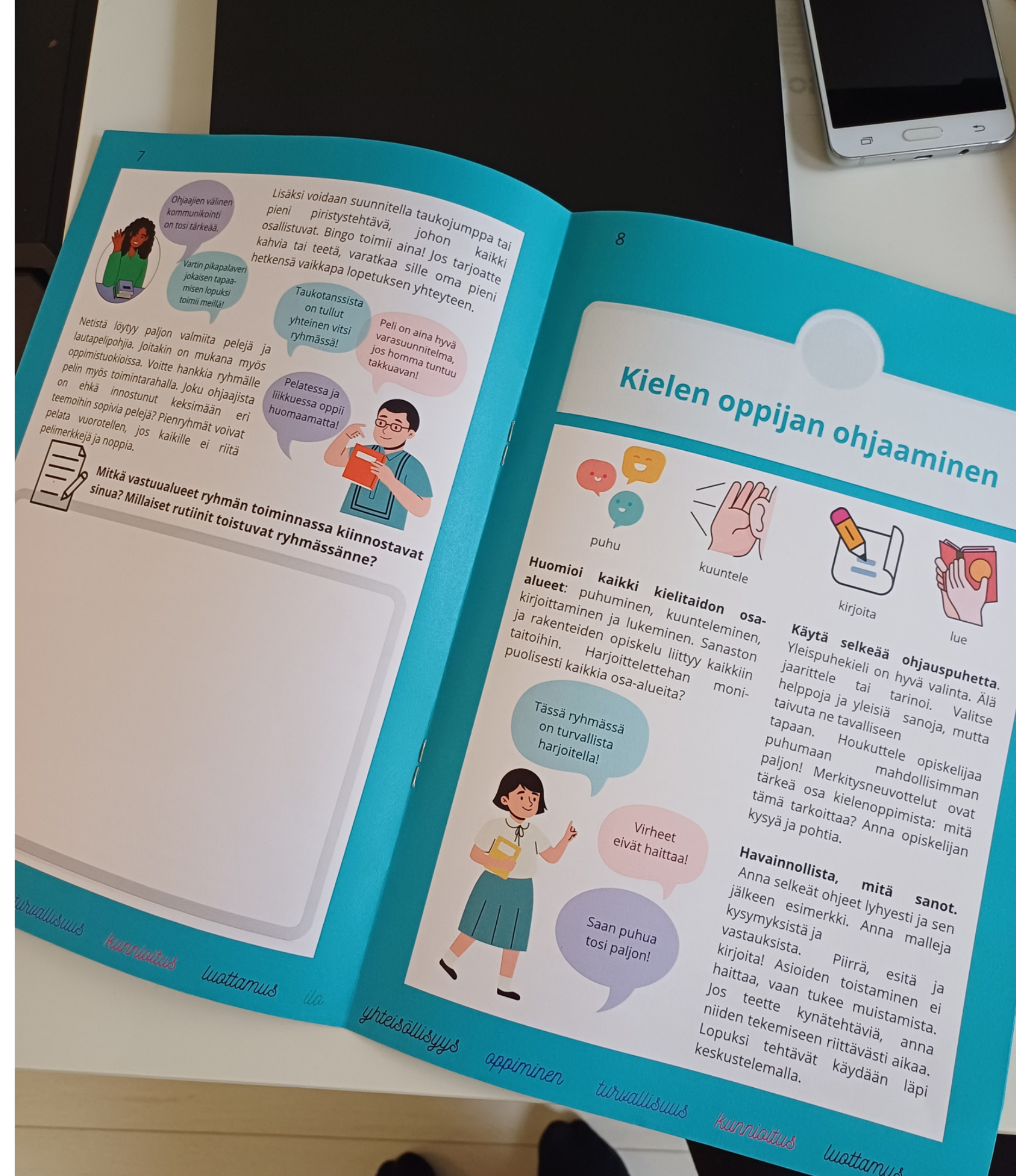

RAJAA, ei enemmän vaan syvemmälle

LUO TURVAA, mahdollista onnistuminen, muista palaute

ANNA METATIETOA (mitä teksti käsittelee, ennakoi, anna vihjeitä)

HAVAINNOLLISTA, ajattele ääneen, näytä, mallinna

Miksi kielitietoisuus auttaa myös nopeita ja edistyneitä?

- voidaan valita aihepiirejä, jotka ovat abstrakteja.
- voidaan tutustua moniin erilaisiin teksteihin ja kohentaa luetunymmärtämisen taitoja.
- kielitietoinen opetus ja ohjaus auttaa tekemään päätelmiä kielestä.
- opitut oppimis- ja lukustrategiat tulevat osaksi oppijan sisäistä puhetta

Tutkituin lukustrategia

Vastavuoroinen tekstiopetus

pyrkii siihen, että käytetystä strategiasta tulee ymmärtämistä tukevaa sisäistä puhetta ja toisaalta siihen, että opiskelijat alkavat käymään teksteistä itsenäisempää keskustelua.

- 1) Ennakointi
- 2) Selvennysten pyytäminen
- 3) Kysymysten asettaminen
- 4) Tiivistäminen

Kun käsiteltävä teksti on opiskelijoille vaikea, tee näin:

- **anna ennakkotietoa** aiheesta ja tekstistä
- **esittele tekstin osat:** otsikko, väliotsikot, kuvat, kuvatekstit, tietolaatikot ja "kainalot" > esim. väliotsikoista voi usein päätellä asioita
- **anna metatietoa** siitä, miten teksti etenee (ensin kerrotaan tästä, sitten tästä...)
- **lukekaa teksti yhdessä ja etsikää** jokaisen kappaleen keskeinen asia
- auta opiskelijaa **tunnistamaan tekstilaji** (esim. uutinen, mielipidekirjoitus, vlogi)

Esimerkkiharjoitus:

**ENNAKOINTI: aihe, omat
kokemukset, metatietoa...**

SELVENNYKSET: epäselvät sanat

**KYSYMYSTEN MUODOSTAMINEN:
tehdään kysymyksiä suoraan
tekstistä tai "rivien välistä"**

**TIIVISTÄMINEN: jokaisen
kappaleen tärkein asia 1-2
virkkeeksi**

Kielenkäyttötilanteet

Edistyneiden kanssa kannattaa harjoitella erilaisia suullisia ja kirjallisia kielenkäyttötilanteita. Puhukaa paljon!

- työpaikkailmoituksen lukeminen
- työhakemus ja cv
- työhaastattelu
- kahvipöytäkeskustelu (suomalainen small talk)
- reklamointi
- huoltoyhtiöön soittaminen
- hätänumeroon soittaminen
- asiointi eri paikoissa
- asiakaspalvelutilanteet
- Wilma-viestintä

Myös nopeat tarvitsevat puhumisen harjoitusta! Luo mahdollisuuksia puhumiseen.

Millaisia tilanteita lisääisit listaan?

Laajeneva sanavarasto

Syvennetään sanasto-osaamista:

- työelämäsanasto
- yhteiskunnalliset aiheet
- abstraktit sanat eri sanaluokista
- idiomit, sanonnat
- joskus aukkoja voi olla arkisissakin sanastoissa – kertaus ei ole pahaksi

Miten?

- tekstejä lähilukemalla (useampi lukukerta, yksityiskohdista kokonaisuuteen)
- tekemällä sanaverkkoja, -janoja, vertailuja, listoja
- pelaamalla sanapelejä

Keksitkö lisää tapoja harjoitella sanastoa?

Käytännöllistä kielioppia edistyneille

Harjoitellaan rakenteita käytännönläheisesti, tekstimallien ja eri tekstilajien avulla:

- vertaileminen (ennen – nyt, kun taas)
- käsitteen määrittelemine
- ensin, sitten (aikajärjestyksessä kertominen)
- puhekielen ja yleiskielen erot
- mielipiteen ilmaisu ja perusteleminen
- passiivi
- epäsuorat kehotukset (Keitetäänkö kahvit? Pitäisköhän meidän siistiä työpöytää?)
- nollapersoona (täällähän jäätyy, sitä toivoo että... tarkeneeko siellä ilman takkia?)

Millaisia rakenteita lisääisit listaan?

Mistä apua vaikeisiin kysymyksiin?

Iso suomen kielioppi

Leila White: Suomen kielioppia ulkomaalaisille

Oppimateriaaleja

Nopeasti etenevät oppikirjat valikoimassa:

Päivää!

Helppoa suomea

Edistyneille sopiva oppikirja valikoimassa:

Palataan!

Muita:

Ylen asiointisuomea

Tekstitaitoja vahvistavia tehtäviä edistyneille

Yleiskieltä ja puhekieltä -materiaali

Kiitäjät kotopolulla

Oikeesti aikuisten 2

Oikeesti aikuisten 3

Työelämä tutuksi

Kiitos osallistumisesta!

Seuraa somessa

 Luetaan yhdessä -verkosto

 luetaan_yhdessa

Tilaa uutiskirjeemme nettisivuilta!

www.luetaanyhdessa.fi

**Luetaan
yhdessä**
-verkosto